

III KONFERENCJA
NAUKOWO-SZKOLENIOWA
NEURODEGENERACJE 2016

23-24.09.2016

**DIAGNOSTYKA I TERAPIA PACJENTÓW
Z CHOROBYMI NEUROZWYRODNIENIOWYMI**

- WSPÓŁPRACA NEUROLOGA Z NEUROPSYCHOLOGIEM,
PSYCHIATRĄ ORAZ KONCEPCJE PATOGENETYCZNE

Hotel Park Inn by Radisson
ul. Monte Cassino 2, Kraków

Miejsce obrad

Hotel Park Inn by Radisson, ul. Monte Cassino 2, Kraków

Rejestracja Konferencyjna

Godziny otwarcia rejestracji:

piątek 23.09 - 8.00 – 19:00

sobota 24.09 - 8:00 – 17:00

Opłata konferencyjna

Opłata konferencyjna obejmuje:

- udział w obradach
- materiały konferencyjne
- identyfikatory konferencyjne
- zaświadczenie potwierdzające uczestnictwo w konferencji
- wyżywienie podczas konferencji zgodnie z programem

Identyfikatory

Uczestnictwo w konferencji jest możliwe tylko za okazaniem identyfikatora

Informacja

Wszystkie pytania bądź wątpliwości prosimy kierować do pracowników firmy 90Consulting. W przypadku pytań jesteśmy dostępni pod numerem telefonu 511 66 19 66

Szanowni Państwo,

Organizujemy po raz trzeci ogólnopolską konferencję pt. „Neurodegeneracje”, skierowaną do szerokiego grona specjalistów zajmujących się chorymi z chorobą Alzheimera, Parkinsona i wieloma innymi chorobami neurozwyrodnieniowymi. Zapraszamy do udziału w szczególności neurologów, psychiatrów, psychologów i geriatrów.

Zaproszenie przyjęli znakomici wykładowcy i eksperci zagraniczni i polscy m.in. prof. Thomas Bak z Edynburga, prof. Jean-Michel Gracies z Paryża, prof. Evzen Ruzicka z Pragi oraz dr Yanosh Sanotsky z Lwowa.

Konferencji będą towarzyszyły warsztaty poświęcone m.in. klinimetrii zaburzeń poznawczych oraz leczeniu operacyjnemu choroby Parkinsona i innych schorzeń neurologicznych.

Zapraszamy do jesiennego Krakowa.

prof. dr hab. med. Jarosław Sławek

dr hab. n. zdr. Emilia Sitek

Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego i Naukowego

Komitet Organizacyjny

- Prof. dr hab. med. Jarosław Sławek - przewodniczący
- Dr hab. n. zdr. Emilia Sitek, Gdańsk

Komitet Naukowy

- Prof. Thomas Bak, Edinburgh, UK
- Prof. Bernhard Landwehrmeyer, Ulm, Niemcy
- Prof. Jean-Michel Gracies, Paryż, Francja
- Prof. Evzen Ruzicka, Praga, Czechy
- Dr Yanosh Sanotsky, Lwów, Ukraina
- Prof. dr hab. med. Halina Bartosik-Psujek, Rzeszów
- Prof. dr hab. med. Monika Białecka, Szczecin
- Prof. dr hab. med. Andrzej Bogucki, Łódź
- Prof. dr hab. med. Anna Członkowska, Warszawa
- Prof. dr hab. med. Andrzej Friedman, Warszawa
- Prof. dr hab. med. Tomasz Gabryelewicz, Warszawa
- Prof. dr hab. med. Anna Kamińska, Warszawa
- Prof. dr hab. med. Zdzisław Maciejek, Bydgoszcz
- Prof. dr hab. med. Grzegorz Opala, Katowice
- Prof. dr hab. med. Andrzej Potemkowski, Szczecin
- Prof. dr hab. med. Konrad Rejdak, Lublin
- Prof. dr hab. med. Tomasz Sobów, Łódź
- Prof. dr hab. med. Jarosław Sławek, Gdańsk
- Dr hab. med. Dariusz Kozirowski, Warszawa
- Dr hab. med. Magdalena Kuźma-Kozakiewicz, Warszawa
- Dr hab. med. Monika Rudzińska, Katowice
- Dr hab. n. społ. Dariusz Wieczorek, Gdańsk
- Dr hab. n. zdr. Emilia Sitek, Gdańsk
- Dr med. Anna Barczak, Warszawa
- Dr med. Hanna Drac, Warszawa
- Dr med. Waldemar Fryze, Gdańsk
- Dr med. Tomasz Kmieć, Warszawa
- Dr med. Radosław Magierski, Łódź
- Dr med. Ewa Narożańska, Gdańsk

Prof. Thomas Bak

Urodził się i wychował w Krakowie, następnie podjął studia medyczne w Niemczech i Szwajcarii. Stopień doktora nauk medycznych uzyskał na podstawie rozprawy doktorskiej poświęconej afazjom w ogniskowych uszkodzeniach mózgu na Uniwersytecie we Fryburgu, w Niemczech. Następnie, w ramach praktyki klinicznej, w Bazylei, Bernie, Berlinie i Cambridge, zajmował się pacjentami psychiatrycznymi, neurologicznymi i neurochirurgicznymi. Podczas pracy w Cambridge (1995-2006) założył Poradnię Zaburzeń Ruchowych i Poznawczych (Clinic for Disorders of Movement and Cognition, DMC). Współuczestniczył w pracach zespołu, który opracował skalę przesiewowej oceny funkcji poznawczych Addenbrooke's Cognitive Examination (ACE). W roku 2006 przeniósł się do Edynburga, gdzie wspólnie ze swoją współpracowniczką

Sharon Abrahams, opracował Edynburską Skalę Oceny Funkcji Poznawczych (the Edinburgh Cognitive Assessment, ECAS), przeznaczoną do badania przesiewowego osób z zaburzeniami ruchowymi (np. z SLA, zespołem parkinsonowskim). Aktualnie, opracowuje Edynburską Skalę Oceny Ruchowej (Edinburgh Motor Assessment, EMAS), służącą do oceny przesiewowej pacjentów z otępieniem i / lub postępującą afazją w kierunku zaburzeń ruchowych. Ponadto, w ostatnich latach, jego badania skupiały się coraz bardziej na różnych aspektach interakcji między dwujęzycznością, uczeniem się języka i funkcjami poznawczymi, na różnych etapach rozwoju człowieka, w zdrowym starzeniu, jak i w chorobach mózgu, takich jak otępienie czy udar mózgu.

Evzen Ruzicka

Evzen Ruzicka jest profesorem neurologii i kierownikiem Katedry Neurologii na Uniwersytecie Karola w Pradze (Czechy). Kształcenie specjalizacyjne w zakresie neurologii odbył w uniwersyteckich klinikach neurologii w Pradze oraz w La Salpêtriere w Paryżu (Francja). Jest (współ)redaktorem kilku książek m.in. książki pt. Zaburzenia chodu, wydanej w ramach serii Advances in Neurology. Ponadto, jest autorem prac oryginalnych poświęconych chorobie Parkinsona i innym zaburzeniom ruchowym. W 2015 został wybrany jako przewodniczący-elekt europejskiej sekcji Towarzystwa Movement Disorders.

Prof. Georg Bernhard Landwehrmeyer

Prof. Georg Bernhard Landwehrmeyer uzyskał tytuł profesora neurologii w zakresie neurobiologii klinicznej w Katedrze Neurologii na Uniwersytecie w Ulm, gdzie mieści się Centralny Ośrodek Koordynujący Europejskiej Sieci Choroby Huntingtona (European Huntington's Disease Network, EHDN).

Dr Landwehrmeyer był ojcem założycielem EHDN (2004) i przez 10 lat pełnił funkcję przewodniczącego Komitetu Wykonawczego EHDN (2004-2014).

EHDN jest ogólnoeuropejską platformą dla profesjonalistów oraz osób dotkniętych chorobą Huntingtona (Huntington's disease, HD) i ich rodzin, która ułatwia współpracę wielośrodkową i prowadzenie badań prospektywnych naturalnego przebiegu choroby na dużych grupach pacjentów, takich jak np. badanie REGISTRY.

Sieć EHDN, podobnie jak REGISTRY, jest sponsorowana przez Fundację CHDI (USA). Dr Landwehrmeyer ukończył studia medyczne i uzyskał stopień doktora nauk medycznych na Uniwersytecie Alberta-Ludwika we Fryburgu w Niemczech. Następnie, szkolił się w the Royal Victoria Hospital, Queen's University w Belfaście (UK) oraz w Kantonsspital w Bazylei (Szwajcaria). Po doktoracie, w latach 1993-1996 pracował w MGH, Harvard Medical School w Bostonie. W latach 1995-1999 był zatrudniony w Katedrach Neurologii i Psychiatrii Uniwersytetu Alberta-Ludwika we Fryburgu. W 1999 zakończył specjalizację w zakresie neurologii, a rok później uzyskał tytuł profesora w Katedrze Neurologii na Uniwersytecie w Ulm. Pełni funkcję głównego badacza (principal investigator, PI) w licznych badaniach poświęconych HD, m.in. w badaniu Enroll-HD, sponsorowanym przez CHDI, które stanowi prospektywne longitudinalne badanie obserwacyjne poświęcone HD, a jednocześnie jest ogólnosiwiatową platformą współpracy badawczej, która pozwala na coroczne zbieranie fenotypowych danych klinicznych oraz materiału biologicznego od uczestników badania.

Dr Janosz Sanotsky

Dr Janosz Sanotsky jest kierownikiem Kliniki Neurologii we Lwowskim Regionalnym Szpitalu Klinicznym (Lwów, Ukraina), gdzie pracuje od 32 lat. Wykształcenie medyczne zdobył we Lwowskim Instytucie Medycznym oraz w Instytucie Neurologii, Columbia University w Nowym Jorku (USA), gdzie pracował pod kierunkiem prof. Stanley'a Fahna. Był członkiem rady redakcyjnej czasopisma "Parkinsonism and Related Disorders". Interesuje się chorobą Parkinsona, zespołami parkinsonowskimi etiologii toksycznej, dystonią oraz terapią toksyną botulinową. Jest autorem 11 publikacji, w tym 2 podręczników.

Jean-Michel GRACIES, MD, PhD

Prof. Jean-Michel Gracies, w trakcie rezydentury kształcił się w zakresie intensywnej opieki medycznej, neurehabilitacji, neurologii i udaru mózgu w Hôpitaux de Paris, we Francji. Następnie, uzyskał stopień doktora medycyny w zakresie neurofizjologii na Uniwersytecie Paris VI. Staż podoktorski w zakresie patofizjologii i terapii spastyczności zrealizował w Prince of Wales Medical Research Institute w Sydney (Australia). Następnie zaś odbył staż w zakresie neurologii / zaburzeń ruchowych w Mount Sinai Medical Center w Nowym Jorku. Przez 10 lat pełnił funkcję kierownika administracyjnego Oddziału Zaburzeń Ruchowych w ramach Katedry Neurologii Mount Sinai Medical

Center. Następnie, w roku 2007 objął stanowiska profesora i kierownika Katedry Reedukacji Neurolokomocyjnej w Szpitalu Henri Mondor w Créteil we Francji.

Dr Gracies jest autorem ponad 200 prac oryginalnych, rozdziałów książkowych, rozpraw, prac przeglądowych oraz streszczeń. Jest członkiem kolegium redakcyjnego Journal of Neural Transmission oraz recenzentem czasopism takich jak Brain, Experimental Brain research, Muscle and Nerve, Stroke, Movement Disorders, Journal of Neurology, Neuropsychiatry and Neurosurgery, Clinical Neuropharmacology, Clinical Neurophysiology, Archives of Physical Medicine and Rehabilitation, American Journal of Rehabilitation, i Archives of Gerontology and Geriatrics. Prof. Jean-Michel Gracies jest światowej sławy ekspertem w zakresie neurorehabilitacji ruchowej. W ramach pracy w swojej Katedrze w Créteil, we Francji, tworzy nowe koncepcje patofizjologiczne, programy neurorehabilitacyjne oraz programy badań klinicznych poświęconych takim zespołom jak m.in. pareza spastyczna, zespoły parkinsonowskie, drżenie, porażenie obwodowe nerwów twarzowych. Jego najważniejsze dokonania to: stworzenie, walidacja i promocja Tardieu Scale do oceny parezy spastycznej, która została później włączona do 5-stopniowej Oceny Spastyczności, opracowanie definicji zjawiska spastycznych współskurczów (spastic cocontraction) oraz uznanie ich za główne przyczyn niesprawności w parezie spastycznej, opracowanie koncepcji kierowanej autorehabilitacji skurczu (Guided Self-Rehabilitation Contract, GSC), używanej w leczeniu parezy spastycznej oraz w innych chronicznych schorzeniach, przebiegających ze spastycznością. Dr Gracies pełni obecnie funkcję koordynatora międzynarodowych badań poświęconych zastosowaniu toksyny botulinowej oraz GSC. Dr Gracies wygłasza na całym świecie wykłady poświęcone patofizjologii i leczeniu parezy spastycznej, neurorehabilitacji w zespołach parkinsonowskich, leczeniu drżenia z użyciem toksyny botulinowej oraz wzmacniania ruchowego oraz metodom programowania w głębokiej stymulacji mózgowej.

23.09.2016 Piątek

9.00 - 11.30

Warsztat nr 1: Warianty choroby Alzheimera
(amnestyczny, wzrokowy, językowy, czołowy)
- *dr hab. n. zdr. Emilia Sitek, dr med. Anna Barczak*

Wariant amnestyczny AD – obraz kliniczny i różnicowanie
Wariant czołowy AD - obraz kliniczny i różnicowanie
Wariant językowy AD (wariant logopeniczny afazji pierwotnej postępującej) – obraz kliniczny i różnicowanie
Wariant wzrokowy AD (zanik korowy tylny) – obraz kliniczny i różnicowanie
Wariant apraktyczny AD – obraz kliniczny i różnicowanie
Genetycznie uwarunkowana AD
Choroba Alzheimera o wczesnym początku – obraz kliniczny i różnicowanie
Postacie mieszane AD i innych chorób neurodegeneracyjnych

9.00 - 11.30

Warsztat nr 2a: Farmakoterapia w neurodegeneracjach
Leczenie choroby Alzheimera: zaburzenia poznawcze i BPSD
- *prof. Tomasz Sobów, dr med. Radosław Magierski*

9.00 - 11.30

Warsztat nr 2b: Farmakoterapia w chorobie Parkinsona:
od „miodowego miesiąca” do „raju utraconego”
- *prof. Andrzej Friedman, prof. Jarosław Sławek*

Kiedy rozpoczynać leczenie:

Objawy ruchowe na wczesnym etapie choroby - trudności diagnostyczne - *prof. Andrzej Friedman*
Objawy przedruchowe i pozaruchowe na wczesnym etapie choroby
- *prof. Jarosław Sławek*
Strategie rozpoczynania leczenia (dwugłós):
Lewodopa - *prof. Andrzej Friedman*
Agoniści dopaminy - *prof. Jarosław Sławek*

„Miesiąc miodowy”

Optymalizacja leczenia dopaminergicznego - *prof. Andrzej Friedman*

„Raj utracony”

Fluktuacje, dyskinezy i inne zaburzenia ruchowe i jak sobie z nimi radzić - *prof. Andrzej Friedman*
Pozaruchowe objawy choroby Parkinsona i jak sobie z nimi radzić
- *prof. Jarosław Sławek*

Możliwości leczenia modyfikującego przebieg choroby
- *prof. Jarosław Sławek*

Perspektywy farmakoterapii choroby Parkinsona
- *prof. Andrzej Friedman*

Kto jest najlepszym kandydatem do leczenia operacyjnego
- *prof. Jarosław Sławek*

24.09.2016 Sobota

8.00 - 9.00

Warsztat nr 3:

Fenomenologia zaburzeń ruchowych – prezentacje video

- *dr hab. med. Monika Rudzińska, dr hab. med. Dariusz Koziorowski*

8.00 - 9.00

Warsztat nr 4:

Zastosowanie skal ACE-III i Mini-ACE w praktyce klinicznej

- *dr hab. n. zdr. Emilia Sitek*

PROGRAM WARSZTATÓW

23.09.2016 Piątek

- 9.00 - 11.30**   **Warsztat nr 1:** Warianty choroby Alzheimerera (amnestyczny, wzrokowy, językowy, czołowy)
- *dr hab. n. zdr. Emilia Sitek, dr med. Anna Barczak*
- 9.00 - 11.30**   **Warsztat nr 2a: Dla neurologów**
Farmakoterapia w neurodegeneracjach
Leczenie choroby Alzheimerera: zaburzenia poznawcze i BPSD
- *prof. Tomasz Sobów, dr med. Radosław Magierski*
- 9.00 - 11.30**   **Warsztat nr 2b:** Farmakoterapia w chorobie Parkinsona: od „miodowego miesiąca” do „raju utraconego”
- *prof. Andrzej Friedman, prof. Jarosław Sławek*
- 12.00 - 12.10**   **Rozpoczęcie konferencji**
- *prof. Jarosław Sławek, dr hab. n. zdr. Emilia Sitek*
- 12.10 - 13.00**   **Wykłady wprowadzające**
- 12.10 - 12.35   Neurodegeneracje - wyzwania społeczne, polityczne i ekonomiczne - *prof. Grzegorz Opala*
- 12.35 - 13.00   Neurodegeneracje – komunikacja z pacjentem i jego opiekunem - *prof. Andrzej Potemkowski*
- 13.00 - 13.20**   **Wykład specjalny:**
Terapie modyfikujące przebieg choroby Huntingtona - terazniejszość czy przyszłość? / Disease modifying therapies of Huntington's Disease - reality or future?
- *prof. Bernhard Landwehrmeyer, Ulm, Niemcy*
- 13.20 - 14.05**   **Przerwa lunch**
- 14.05 - 15.30**   **Sesja nr 1. Choroby związane z gromadzeniem metali**
Prowadzenie: *prof. Anna Członkowska, dr hab. Dariusz Koziarowski*
- 14.05 - 14.30   Choroba Wilsona - *prof. Anna Członkowska*
- 14.30 - 14.55   Neurodegeneracja z gromadzeniem żelaza
- *dr med. Tomasz Kmiec*
- 14.55 - 15.20   Encefalopatia efedronowa i inne schorzenia związane z toksycznością manganu
- *dr Yanosh Sanotsky, Lwów, Ukraina*
- 15.20 - 15.30   Dyskusja
- 15.30 - 16.15**   **Wykład specjalny:**
Rehabilitacja w chorobie Parkinsona – co można zrobić?
Rehabilitation in Parkinson's Disease – what can we do?
- *prof. Jean-Michel Gracies, Paryż, Francja*
- 16.15 - 16.35**   **Przerwa kawowa**

- 16.35 - 18.10**   **Sesja nr 2. Otepienia czołowo-skroniowe**
Prowadzenie: *prof. Tomasz Sobów, dr Anna Barczak*
- 16.35 - 17.05   Zmieniające się klasyfikacje - *prof. Thomas Bak, Edinburgh, UK*
17.05 - 17.25   Znaczenie wywiadu w diagnostyce różnicowej zespołów ze spek-
trum FTLD - *dr hab. n. zdr. Emilia Sitek*
- 17.25 - 18.00   Zespoły FTD-Plus, PPA/SD - współpraca neurologa i neuropsycholo-
ga na wybranych przykładach klinicznych
- *dr hab. n. zdr. Emilia Sitek, dr med. Ewa Narożańska*
- 18.00 - 18.10   Dyskusja
- 18.10 - 18.55**   **Wykład specjalny:**
Zaburzenia poznawcze a zaburzenia chodu i upadki: wspólna
patogeneza, wspólne zagrożenia? / Cognitive dysfunction and gait
disorders and falls: common pathogenesis, common risks?
- *prof. Evzen Ruzicka, Praga, Czechy*
- 18.55 - 19.05   Dyskusja
- 20.30**   **Kolacja**

24.09.2016 Sobota

- 8.00 - 9.00**   **Warsztat nr 3:**
Fenomenologia zaburzeń ruchowych – prezentacje video
- *dr hab. med. Monika Rudzińska, dr hab. med. Dariusz Koziorowski*
- 8.00 - 9.00**   **Warsztat nr 4:**
Zastosowanie skal ACE-III i Mini-ACE w praktyce klinicznej
- *dr hab. n. zdr. Emilia Sitek*
- 9.00**   **Rozpoczęcie konferencji**
- 9.00 - 10.50**   **Sesja nr 3. Choroby neuronu ruchowego**
Prowadzenie: prof. Anna Kamińska, dr med. Hanna Drac
- 9.00 - 9.25   Choroby neuronu ruchowego – szerokie spektrum objawów
- *dr med. Hanna Drac*
- 9.25 - 9.50   Choroby neuronu ruchowego – genetyka i szerokie
spektrum patologii - *dr hab. Magdalena Kuźma - Kozakiewicz*
- 9.50 - 10.15   Zaburzenia poznawcze i zaburzenia zachowania w SLA
- *prof. Thomas Bak, Edinburgh, UK*
- 10.15 - 10.50   Perspektywy terapii chorych z SLA - *prof. Anna Kamińska*
Dyskusja
- 10.50 - 12.40**   **Sesja nr 4. Czy stwardnienie rozsiane to choroba
neurodegeneracyjna?**
Prowadzenie: prof. Zdzisław Maciejek, dr med. Waldemar Fryze
- 10.50 - 11.15   Od zapalenia do neurodegeneracji - *prof. Konrad Rejda*
- 11.15 - 11.40   Ewolucja objawów klinicznych i zmian w neuroobrazowaniu w
SM - *prof. Halina Bartosik-Psujek*
- 11.40 - 12.05   Objawy neuropsychiatryczne u chorego z SM
- *dr hab. Dariusz Wieczorek*
- 12.05 - 12.30   Perspektywy terapii SM - *prof. Zdzisław Maciejek*
- 12.30 - 12.40   Dyskusja
- 12.40 - 13.00**   **Przerwa kawowa**
- 13.00 - 14.25**   **Sesja nr 5. Objawy towarzyszące zespołom otępiennym
i parkinsonowskim**
Prowadzenie: prof. Grzegorz Opala, dr hab. Monika Rudzińska
- 13.00 - 13.25   Zaburzenia snu a zaburzenia poznawcze: skutek czy
przyczyna? - *prof. Jarosław Sławek*
- 13.25 - 13.50   Depresja, apatia, lęk w zespołach otępiennych?
- *prof. Tomasz Gabryelewicz*
- 13.50 - 14.15   Zaburzenia autonomiczne w chorobach neurozwyrodnieniowych
- *dr hab. Monika Rudzińska*
- 14.00 - 14.25   Dyskusja

- 14.25 - 15.10**   **Przerwa – lunch**
- 15.10 - 17.00**   **Sesja nr 6. Jak skutecznie i bezpiecznie leczyć chorych z chorobami neurozwyrodnieniowymi?**
Prowadzenie: *prof. Monika Białecka, prof. Tomasz Gabryelewicz*
- 15.10 - 15.35   Czynniki neurotroficzne a procesy neurodegeneracji - możliwości terapii - *prof. Jarosław Sławek*
- 15.35 - 16.00   Polekowe zaburzenia poznawcze - *prof. Tomasz Sobów*
- 16.00 - 16.25   Czynnościowa diagnostyka obrazowa układu dopaminergicznego (DaTSCAN) w różnicowaniu zespołów parkinsonowskich - *prof. Andrzej Bogucki*
- 16.25 - 16.50   Leki stosowane w ośpieniu i zespołach parkinsonowskich u chorego w starszym wieku – problemy politerapii - *prof. Monika Białecka*
- 16.50 - 17.00   Dyskusja
- 17.00**   **Zakończenie konferencji**

RASAGILINE RATIOPHARM
rasagilina

**wzmocnienie efektów leczenia pacjentów
z chorobą Parkinsona**

za**TRZYMAJ** czas
w chorobie Parkinsona

- 10 LAT DOŚWIADCZENIA
- SPRAWDZONA KONTYNUACJA

Rasagilina zmniejsza nasilenie objawów w chorobie Parkinsona
we wczesnej, umiarkowanej i zaawansowanej fazie choroby

TEVA

PO/RAZ/16/0017

TEVA

Medtronic

MERCK

GE Healthcare

